ΠΑΝΤΟΡΑ
αντικαπιταλιστικη • ενημερωση

του **Γιώργου Λαουτάρη**

Το νέο βιβλίο του Διονύση Ελευθεράτου, **Λαμόγια στο χακί, Οικονομικά «θαύματα» και θύματα της χούντας,** που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Τόπος, ξετινάζει τους διαδεδομένους μέχρι τις μέρες μας μύθους για τις οικονομικές επιτυχίες της πολιτικής της επταετίας, αξιοποιώντας ένα εντυπωσιακό υλικό από πρωτογενείς πηγές της εποχής.

.....

Υπάρχει ανάγκη για αναψηλάφηση στον φάκελο “χούντα των συνταγματαρχών” τέσσερις δεκαετίες μετά την πτώση της;

Ο χρόνος και η λήθη παίζει περίεργα παιχνίδια με την ιστορία και τη συλλογική μνήμη, ακόμη και σε γεγονότα τόσο κοντινά και τραγικά όσο η “εθνοσωτήριος” της 21ης Απριλίου 1967. Σήμερα η χούντα, έχοντας περάσει από το καθαρτήριο των πρώτων χρόνων της μεταπολίτευσης, βρίσκεται σε μια ιδιότυπη Εδέμ. Σχετικά μακριά από τη σημερινή νέα γενιά, ώστε οι ιστορία της να συνοψίζεται σε μια διαπάλη περί ατομικών ελευθεριών που έληξε συμβολικά με τον αγώνα του Πολυτεχνείου. Και από την άλλη μεριά, σχετικά κοντά στη γενιά των σημερινών 50ρηδων που ανακεφαλαιώνουν μια ιστορία κρίσης του πολιτικού συστήματος από το τέλος του εμφυλίου μέχρι τις μέρες μας.

Μέσα στη γενικότητα, τη θολούρα και τις γενικεύσεις της συζήτησης αυτής, δυστυχώς έχουν εμφιλοχωρήσει στο δημόσιο λόγο ευρέως και επισήμως χονδροειδέστατοι μύθοι για την περίοδο της στρατιωτικής δικτατορίας. “Το 1974, όταν έφυγε η χούντα, άφησε μηδέν

δημόσιο χρέος", δήλωσε για παράδειγμα πρόσφατα ο αποκαλούμενος και φιλόσοφος, Στέλιος Ράμφος. "Η οικονομία το 1974 ήταν κούκλα" είχε πει σε άλλο ανύποπτο χρόνο (2011) ο Άδωνις Γεωργιάδης. "Αυτοί τουλάχιστον πέθαναν στη ψάθα" συμπέρανε στην επέτειο του πραξικοπήματος το 2008 ο Γιώργος Καρατζαφέρης, για να τονίσει την υποτιθέμενη τιμιότητα των πρωτεργατών. Ανάλογα σε συζητήσεις καφενείου μεταξύ απλών ανθρώπων ακούγονται ακόμη το "ένας Παπαδόπουλος μας χρειάζεται" ή το "στη χούντα τουλάχιστον ο κόσμος έφαγε ψωμάκι". Και αν για κάποιους στέκει ηθικά η θυσία ατομικών και δημοκρατικών ελευθεριών στο βωμό μιας υλικής ευδαιμονίας, τι γίνεται όταν η ευμάρεια αυτή είναι απλά ...φούμαρα;

Το έργο αυτό, την αποκάλυψη δηλαδή των γιγάντιων μύθων που έπλεξε η προπαγάνδα της χούντας και αναπαράγονται μέχρι σήμερα για τον τομέα της οικονομίας (κυρίως) αλλά όχι μόνο, ανέλαβε με αξιοπρόσεκτη μεθοδικότητα ο Διονύσης Ελευθεράτος, με το βιβλίο του Λαμόγια στο Χακί, Οικονομικά "θαύματα" και θύματα της χούντας, που κυκλοφόρησε αυτές τις ημέρες από τις εκδόσεις Τόπος. Ανατρέχοντας σε δημοσιεύματα της εποχής, σε απομνημονεύματα πρωταγωνιστών, αξιοποιώντας μεταπολιτευτικές επιστημονικές μελέτες και πηγές, ο συγγραφέας ανασυνθέτει με αδιάσειστα στοιχεία το αποκρουστικό πορτρέτο των συνταγματαρχών: Μια δράκα αδίστακτων σφετεριστών της εξουσίας, που δημιούργησαν ένα καθεστώς ευνοιοκρατίας και φαυλότητας, χαρίζοντας χρήμα σε φίλους και συγγενείς, υποκύπτοντας παράλληλα σε πιέσεις ξένων και μεγάλων συμφερόντων για την προώθηση ενός αποτυχημένου οικονομικού μοντέλου. Κι όλα αυτά θυσιάζοντας το δημόσιο συμφέρον με κάθε τρόπο.

Το βιβλίο του Διονύση Ελευθεράτου παρουσιάζει εκτενέστατα το απίστευτο σκάνδαλο με το "Τάμα του Έθνους", μια εκκλησία για την ανέγερση της οποίας συγκεντρώθηκαν 453,3 εκατ. δραχμές για να μην μπουν ούτε θεμέλια. Τα χρήματα φυσικά, πλην 47,3 εκατομμυρίων, έκαναν φτερά. Ο συγγραφέας ανασύρει από έναν σκονισμένο Οικονομικό Ταχυδρόμο της μεταπολίτευσης δύο έγγραφα της χουντικής ΚΥΠ που κατέγραφαν κάποια από τα ονομαστά θαλασσοδάνεια της περιόδου. Αυτά που οι ίδιοι οι πράκτορες του καθεστώτος χαρακτηρίζουν "χαριστικά και επισφαλή", φροντίζοντας να σημειώσουν ποιος χουντικός μεσολάβησε για την έγκρισή τους. Ο μύθος του ανιδιοτελούς δικτάτορα καταρρέει μονομιάς με την αποκάλυψη ότι 20 μέρες μετά το πραξικόπημα ο Παπαδόπουλος αύξησε κατακόρυφα τους μισθούς του πρωθυπουργού (του ίδιου δηλαδή) και των μελών του υπουργικού συμβουλίου, την ίδια στιγμή που καθ' όλη τη διάρκεια της εξουσίας του φρόντισε να πλουτίσει σε χρήμα και ακίνητα ο ίδιος και τα μέλη της των οικογένειάς του.

Ειδικά κεφάλαια του βιβλίου ξεγυμνώνουν το ιδιότυπο κρατικο-φιλελεύθερο οικονομικό

μοντέλο των συνταγματαρχών που κατέληξε σε απίστευτο φιάσκο για τα δημόσια ταμεία και σε οικονομικό αδιέξοδο μεγάλα τμήματα της ελληνικής κοινωνίας. Εκτίθενται οι αδιανόητες συμβάσεις με ξένες εταιρείες και τυχοδιώκτες που πούλησαν “αέρα” εισπράττοντας μυθικά ποσά (Λίτον, Μακντόναλντ, κατασκευή Εγνατίας). Παρουσιάζονται χωρίς ωραιοποιήσεις οι άριστες σχέσεις του καθεστώτος με τους παράγοντες της ελληνικής τότε (και …σήμερα) οικονομικής ελίτ, οι οποίοι εξασφάλισαν από το κράτος σκανδαλώδη προνόμια, την ίδια στιγμή που ο δικτάτορας διακήρυττε από το βήμα της Βουλής πως “ολιγώτερον θα φάγωμεν κύριοι, ολιγώτερον θα απαιτήσωμεν υπέρ ημών”. Η Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών, όπως την ξεμπροστιάζει ο Διονύσης Ελευθεράτος, ήταν η περίοδος κατά την οποία σημειώθηκε η μεγαλύτερη καθαρή μετανάστευση σε ολόκληρη τη μεταπολεμική ιστορία. Και το 1970 ήταν η χρονιά που τετραπλασιάστηκαν τα θανατηφόρα εργατικά ατυχήματα…

“Ντεζά βου” ονομάζει ο συγγραφέας τις έγνοιες των δικτατόρων περί των εργασιακών σχέσεων που 40 χρόνια μετά είδαν την πλήρη υλοποίησή τους από τις κυβερνήσεις των μνημονίων. Δεν στερείται βάση αυτός ο συλλογισμός: Η απελευθέρωση του ορίου απολύσεων για τις επιχειρήσεις περιλαμβανόταν στο Οικονομικό Πενταετές Σχέδιο 1968-72 που συνέταξε ο οικονομικός εγκέφαλος της χούντας, Μακαρέζος. Την ίδια στιγμή, ο Παπαδόπουλος αποφάσισε τον Μάιο του 1969 να καταργήσει τις συλλογικές διαπραγματεύσεις μεταξύ κοινωνικών εταίρων, για να εκχωρήσει στον εαυτό του την αρμοδιότητα του καθορισμού των βασικών μισθών.

Κι όμως, παρά τις παραπάνω αδιαμφισβήτητες αλήθειες για την περίοδο του γύψου, μια σημαντική μερίδα του σημερινού πολιτικού κατεστημένου ενοχοποιεί τη …μεταπολίτευση για τα σύγχρονα δεινά. “Η μεταπολίτευση μεταμορφώθηκε σε Εύα που σέρβιρε μισό τόνο δηλητηριασμένα μήλα στον …αμόλυντο μέχρι τότε δημόσιο βίο”, παρατηρεί σκωπτικά ο Διονύσης Ελευθεράτος. Η αποκατάσταση των μύθων λοιπόν παίρνει ευρύτερη διάσταση. Γιατί όπως σημειώνεται σε ένα από τα συμπεράσματα του βιβλίου, “η πρώιμη μεταπολίτευση, η καθαυτό μεταπολίτευση, η ριζοσπαστικότερη περίοδός της ήταν αυτή που μεταξύ άλλων επιφύλαξε ένα αξιοπρόσεκτο -για τα δεδομένα του ελληνικού δημόσιου βίου- αραίωμα των οικονομικών σκανδάλων… Αυτό έγινε επειδή η πολιτική εξουσία εκείνη την εποχή ένιωθε εφ’ όλης της ύλης πιεστικότερη την ελεγκτική ματιά που της έριχναν οι “κάτω” και πιεστικότερη την υποχρέωση να κινείται προσεχτικά”, καταλήγει.

Το βιβλίο του Διονύση Ελευθεράτου θα παρουσιαστεί την **Τρίτη 21η Απριλίου,** στις 7 μ.μ. στο **Polis Art Cafe,** Πεσμαζόγλου 5 και Σταδίου. Θα μιλήσουν ο δημοσιογράφος Τάσος Κωστόπουλος, ο βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, Νίκος Μανιός και η στιχουργός Λίνα Νικολακοπούλου. Θα συντονίσει ο διευθυντής του ραδιοσταθμού Στο Κόκκινο, Κώστας

Αρβανίτης.

Πηγή: ΠΡΙΝ